

1. ΤΟ ΤΕΛΟΣ ΤΗΣ ΠΑΛΙΑΣ ΜΑΣ ΠΟΛΗΣ

Μέσο: ΤΟ ΠΟΝΤΙΚΙ

Ημ. Έκδοσης: . . . 16/11/2017 Ημ. Αποδελτίωσης: . . . 16/11/2017

Σελίδα: 27

Innews AE - Αποδελτίωση Τύπου - <http://www.innews.gr>

Το Πολιτιστικό Κέντρο Θεσσαλονίκης του **Μορφωτικού δρώματος Εθνικής Τράπεζας (MIET)** παρουσιάζει στη Βίλα Καπανιτζί την έκθεση «Το τέλος της παλιάς μας πόλης. Θεσσαλονίκη 1870-1917», για τα 100 χρόνια από τη μεγάλη πυρκαγιά του 1917. Πρόκειται για μια αναδρομή στο παρελθόν, που εξιστορεί την ακμή και κατόπιν το απότομο τέλος της κοσμοπολίτικης Θεσσαλονίκης στον σχεδόν μισό αιώνα που σημάδεψε τη μετάβαση της από τους μέσους χρόνους στη νεωτερική εποχή, από την Οθωμανική Αυτοκρατορία στη σύγχρονη Ελλάδα. Ένα απότομο τέλος που, ωστόσο, σηματοδότησε μια νέα αρχή ή, ακόμη καλύτερα, μια νέα συνέχεια...

Συνεργαζόμενο με φορείς αλλά και με ιδιώτες που διέθεσαν πολύτιμο υλικό από τα αρχεία τους, το **MIET** πραγματοποίησε την έκθεση, ξεκινώντας χρονολογικά από χαρακτηριστικές φωτογραφίες της δεκαετίας 1863-1873, όπου η συμπτωτούσα απεικονίζεται πριν από την κατεδάφιση του θαλάσσιου τείχους, που σήμανε και το πέρασμα στη νεωτερική εποχή.

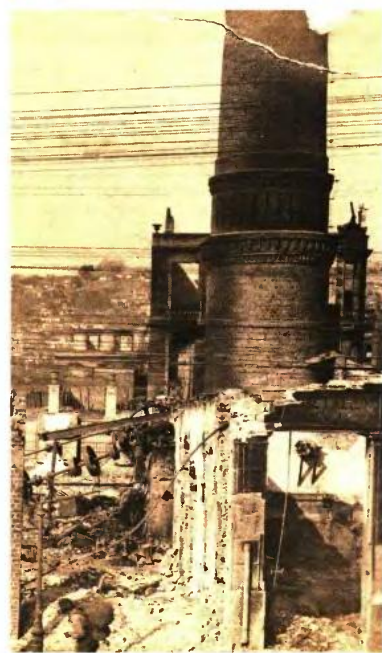
Δύο πανοράματα, ένα του 1863 (Székely/Σέκελυ, από την Εθνική Βιβλιοθήκη της Αυστρίας) και ένα του 1873 (Sayce/Σέις, της συλλογής Δέλλιου από το **ΕΛΙΑ-MIET**), δίνουν τη δυνατότητα στο κοινό να βγάλει τα συμπεράσματά του μέσα από τη σύγκριση της δεκαετίας πριν και μετά την κατεδάφιση.

Στην έκθεση παρουσιάζονται, επίσης, η φωτογραφία του 1863-67 με το θαλάσσιο τείχος των αδελφών Abdullah/Αμπντουλλά από τα Εθνικά Αρχεία της Ουγγαρίας, η δεύτερη φωτογραφία του θαλάσσιου τείχους από το λιμάνι με προσανατολισμό προς τον Λευκό Πύργο (συλλογή Pierre de Gigord/εκδόσεις Kallimages), καθώς και μια σειρά από μεταγενέστερα πανοράματα, όπως το τριπλό πανόραμα του 1890, των Σουλτς και Μπάρνσλεϋ/Schultz and Barnsley από τον μινιέρ της Αγίας Σοφίας, του Byzantine Research Fund Archive, από τη Βρετανική Σχολή Αθηνών, και τα πανοράματα από θαλάσσης (του 1891 και του 1903), όπου απεικονίζεται η όψη της πόλης αμέσως μετά την πυρκαγιά του 1890 και στις αρχές του 20ού αιώνα από τις συλλογές Βασιλή Βασιακώστα και Δημήτρη Σαλιπστή, αντίστοιχα.

Ιδιαίτερα πλούσιο και αντιπροσωπευτικό είναι το φωτογραφικό υλικό από τη μεγάλη πυρκαγιά, περιλαμβάνοντας ένα πανόραμα της Άνω Πόλης του 1917 από τον μινιέρ της Ροτόνας της συλλογής Δέλλιου, πανοράματα και αεροφωτογραφίες πριν και μετά την πυρκαγιά του 1917 του γαλλικού λευκώματος Vue Aérienne de Salonique από την Τρικόλωνα Βιβλιοθήκη του ΑΠΘ, καθώς και ένα μεγάλο φωτογραφικό υλικό από το πορτφόλιο Salonika Fire: 18-19th August 1917, που εξέδωσε ο αγγλικός στρατός από τις συλλογές της Βρετανικής Σχολής Αθηνών, οι οποίες έχουν, μάλιστα, σχολιαστεί από τον Roderick Bailey, ιστορικό στο πανεπιστήμιο της Οξφόρδης. Επιπλέον, εκτίθενται φωτογραφίες και καρτ-ποστάλ που σκιαγραφούν την περίκαυστη ζώνη, αποκαλύπτοντας την έκταση της πυρκαγιάς στο έδαφος, τις ζημιές που υπέστησαν τα μνημεία, καθώς και τη δεινή κατάσταση των πληγέντων. Ένα πολύτιμο υλικό από τις συλλογές Γιώργου Α. Δέλλιου, Ευάγγελου Φυσικά, Μιχαήλ Β. Χατζηγιάννη και ΕΛΙΑ/MIET.

Θεσσαλονίκη 1870 - 1917 Το τέλος της παλιάς μας πόλης

Εύα Μπουργάνη

INFO

Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τράπεζας, Πολιτιστικό Κέντρο Θεσσαλονίκης, Βίλα Καπανιτζί, Λεωφόρος Βασιλίσσης Όλγας 108
Η έκθεση θα διαρκέσει έως και την Κυριακή 18 Φεβρουαρίου 2018

Ακουαρέλες Άγγλων και Γάλλων στρατιωτών που υπηρέτησαν στο Μακεδονικό Μέτωπο κατά τη διάρκεια του Μεγάλου Πολέμου δίνουν μια ξεχωριστή νότα στην έκθεση, καθώς – εκτός από τα μνημεία και τα τοπία της Θεσσαλονίκης – απεικονίζουν απλούς ανθρώπους στην καθημερινότητά τους, ανθρώπους που επλήγησαν από την πυρκαγιά και πλέον περιπλανιούνται στους δρόμους και τις αγορές. Άλλωστε, οι ενδυμασίες και η στάση ζωής του πολυμορφου πληθυσμού της πόλης είναι κάτι που γοήτευε πάντα τους δυτικούς στρατιώτες, «προκαλώντας» τους να αποτυπώσουν την κάθε λεπτομέρεια. Τα έργα αυτά εκτίθενται για πρώτη φορά και ανήκουν – στον μεγαλύτερο βαθμό – στη συλλογή των Αρσέν και Ρουπέν Καλφαγιάν και δευτερευόντως στη συλλογή Μάνου Χαριτάτου, από το **ΕΛΙΑ-MIET** Θεσσαλονίκης.

Με ιδιαίτερη έμφαση αποτυπώνεται, επίσης, το πνεύμα που εισήχθη από τη δυτική πολεοδομία κατά τη διάρκεια του ολοκληρωτικού ανασχεδιασμού της πόλης, που άλλωστε οδήγησε και στο οριστικό τέλος της παλιάς της εικόνας.

Μια πόλη που από την κατεδάφιση των τειχών έως και τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο δεν έπαψε να υπόκειται σε αλλαγές, να καίγεται και να ανοικοδομείται πάνω σε νέα ευρωπαϊκά πρότυπα.

Μια πόλη που άλλες περιοχές κατάφερε να τις διατηρήσει αναλλοίωτες για δεκαετίες και άλλες τις είδε να χάνονται σταδιακά, επηρεασμένες από την πολυκύμαντη ιστορία της. Η αποτύπωση αυτή επιτυγχάνεται μέσω των πέντε πρωτότυπων σχεδίων του Εμπράρ, από τη συλλογή Αλέξανδρου και Στέφανου Καλλιγά, που είχαν πρωτοπαρουσιαστεί από τον Βασιλή Κολώνα στο Μουσείο Μπενάκη και στο ΜΜΣΤ.

Η έκθεση «Το τέλος της παλιάς μας πόλης. Θεσσαλονίκη 1870-1917» πλαισιώνεται, τέλος, από κείμενα των Βασίλη Γούναρη, Ρόντερικ Μπέιλυ, Ευάγγελου Χεκιμώλου, Αλέκας Καραδημού-Γερόλυμου, Βασιλή Κολώνα, Μαρίας Καμπούρη-Βαμβούκου και του επιμελητή της έκθεσης Γιάννη Επαμεινώνδα.